

PERIÒDICH SATÍRICH,

HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT & LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 QUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

Números atrassats 4 quartos.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 8 rals.
Cuba y Puerto Rico, 16.—Estranger, 18.

CAPS DE BROT.

GASPAR NUÑEZ DE ARCE.

Raudal de inmensa dolsura,
d' ardor y de valentia,
arrebata ab sa energia
y deleyta ab sa finura.

Inspiració pura y fresca,
ningú fins ara ha igualat
al autor afortunat
de *El Vértigo* y de *La Pesca*.

LO GRAN MESTRE.

IMPRESIONS DE ARTISTA.

Estavam al Agost: lo cel era de blau de Prussia y 'l sol estabellava las pedras.

Assentat sobre un tros de mola de molí, ab l' àlbum sobre 'ls genolls, la capsa d' ayguada á la mà esquerra, 'l pinsell á la dreta y una ampolla de gaseosa plena d' aygua al costat, m' estava pintant un pilot de casas que s' estenian al davant meu ab la mateixa mandra qu' un remat de bens pòlsós y brut s' ajeu allà hont se troba, al fort de la soleyada.

Imaginévus unas casas rojas, mostrejadas aquí y allà per las notas sorprenents de las parets de tapia; de tros en tros una finestreta ab porticons blaus y march emblanquinat; en un costat una porta pintada de mangre; grans teuladas cubertas per una capa de molsa daurada que fa de catifa á un gat negre que segueix ab la vista als pardals; y finalment, coronant lo quadro y com fet expresament per armonisar-lo ab lo blau del cel, la copa colossal d' una figuera hont cantavan totes las cigalas del terme.

En una paraula: un verdader *mottu* per fer tornar rabiós á un artista; pero un motiu tan típich, tan pintoresch, que era una verdadera trovalla.

Devia fer cosa d' unas dugas horas qu' estava pintant y bè ó mal comensavan las casas y la figuera á trasladarse sobre la fulla del àlbum, quan va arribarme á las orelles un concert de veus primas y destrempadas que assessinavan l' *Ave-Maria*; varen sentirse cantar uns quants galls, y una bandada de xicots espitragats, descalsos los més, sense gorra casi tots y cridant á unísson, va sortir de la porta pintada de mangra que era

la del estudi y va venir d' una cerredissa en direcció allà hont jo pintava.

De repent va passar la cridoria y un silenci solemne va ferse al voltant meu romput no més per una qu' altre veu que xiuxiuejava al meu darrera.

—Un senyó que mapa.

—Oy nó que pinta.

—Ma noy que ho fa bè.

—Guaytà que tints que tè en aquesta capseta.

—Son colors.

Y tot torná á quedar en silenci, que semblavan augmentar encare las cigalas que repicavan en la figuera.

De mica en mica 'ls espectadors se 'm anaren literalment enganxant con moscas, cada un s' aná acomodant y un frech de calsas ó bè un genoll que cruixia m' indicá que l' un s' hi asseya y l' altre s' agenollava.

—Are hi posa blau, deya una veu ab verdader pasme.

—Oy no, qu' es vert.

—Oy no qu' es blau, ¿fa Quiquet?

—Es blau... pero verdeja.

Y tot torná á quedar en silenci y no se sentia més que 'ls colls greixosos de camisa que gemegavan discretament als moviments de tots los caps que s' aixecavan quan jo aixecava 'l meu y s' abaixavan quan jo tornava á clavar la vista sobre l' álbun.

En fi arribá un espectador de més pés que 'ls anteriors; era un ganapia de catorze ó quinze anys, sapat y rabassut, que ab ayre de protecció va afegirse al grupó obrintse pas fins á tocarme 'l colze.

Guaytà atentament lo que jo pintava, guaytà no menos atentament las casas, torná á examinar la copia, torná á examinar l' original y després de molt repetir aquesta escrupulosa comparació esclamá:

—Com hi ha mon, retrata bè.

—¿Oy que retrata bè? li preguntá envalentonat un dels marrechs.

—Molt bè, repetí 'l ganapia ab ayre sentenciós; ¿ho fa igol, igol!

Y tots los circumstants repetiren en véu baixa: —¿Igol, igol!—y ¿per qué ocultarho? una vaporada de satisfacció va pujarme á la cara y vaig trobar en efecte que ho feya igual.

Al cap d' una bella estona, 'l ganassa s' incorporá com disposantse á anarsen y llensant sobre l' álbun l' última mirada murmurá de nou:

—Igol, igol; talment se belluga.

Vos confesso que aquesta última observació va sorprendem de tal manera que, aixecant lo cap, vaig mirar-me 'l crítich y vaig preguntarli:

—¿Trobas qué s' hi sembla?

—Pastat.

—Y... ¿qu' es lo que trobas que 's belluga?

—Aixó que vosté pinta.

—¿Ja sabs qu' es aixó que pinto?

—Prou, no es lo primer que veig. Fa un barco.

Va semblarme que queya dalt á baix d' un monument alt, molt alt y que may acabava d' arribar á terra. Vaig tancar la capsa, vaig llensar l' aygua de l' ampolla de gaseosa y vaig anarmen á dinar murmurant d' esma aquellas paraulas de no sé quin sabi:

El pueblo es un gran maestro.

* APELES MESTRES.

DUAS CARTAS

Volent coneixe lo Sr. Roca y Roca la ilustrada opinió del distingit publicista D. Joseph Coroleu, que l' estima en molt, se decidí á demanarli una crítica del afortunat drama *Mal Pare!*

Lo Sr. Coroleu que, á sos grans mérits literaris, reuneix una sinceritat digne de ser agrahida, respongué ab la següent carta, que pels hermosos conceptes que contè expressats en una forma per demès amena, galana y agradable, trasladem als lectors de LA ESQUELLA, avuy que la opinió *und-nime* de la premsa local sanciona l' éxit inmens alcansat pel drama estrenat á *Novedats*, lo que 'ns relleva de ofendre la delicadesa de nostre estimat director.

Diu aixís la carta del ilustrat publicista:

A N' EN JOSEPH ROCA Y ROCA.

«Per més que digan las malas llenguas, jo t' asseguro, amich meu, que sempre serás original. O sinó ¿qué més originalitat que demanarme á mí la crítica del teu drama? A bona banda vas. Jo so poble, so vulgo, so espectador de bona fé, y m' en alegre de serho, y cregas que no 'm cambiaria per cap dels sabis que analisan las obras literarias com qui diseca una granota. M' agrada anar al teatro com hi va 'l poble, que al cap y á la fi es qui més disfruta, y no com hi van los homens instruits, que per tot arréu buscan las manyas del escritor, la má oculta del tramoyista y la llum Drumont que falsifica la lluna. Vaig al teatro á riure, á plorar y á entussiasmarme com quan era noy y si 'm volen explicar la trampa, m' enfadó y no ho vull saber.

»Per consegüent, tot m' agrada... *quant es bo*. No riuis, que no es perogrullada. N' hi ha que no aceptan la tragedia perque 'ls fa son, ni 'l melodrama, ó 'l drama fort, perque 'l troban inverossímil. A mí m' agradan las tragedias d' en Guimerá y m' agrada 'l teu drama. Lo que no m' agrada es lo que no es res. Lo que no fa ilusió, perque no tè vida, ni inspiració de la realitat. La vida real n' está plena d' aixó que 'n diuen *dramons*. La dificultat no está en trobarlos, sinó en saberlos portar á las taulas. Jo planyo sincerament á aqueixos homens que pateixen plétora de correcció y enfit de convencionalisme; que, en un món tant gran, s' accontentan ab tant poca cosa. Las tempestats los espantan, los crits los aixordan, l' espatech de las passions los ataca 'ls nervis. ¿Quíns tips de badallá 's deuen fer! En materia d' obras literarias, quant son d' aquellas que saben trobar lo camí del cor, tinch lo mateix gust que 'l postillon de la Rioja: m' agradan de *toos tamaños*.

»Per aquí diuen que has nascut autor dramátich. Ja 'ls pots creurer. Quant en Martí—que entre paréntesis es un actor del botavant, ab més cor que un lleó—deya aquella relació d' en Sistachs, tant admirable de veritat y de sentiment, vaig sentir que 'ls ulls m' espurnejavan y, girant lo cap per la cobardía de no voler que ho coneguessen, vaig veure que un novelista—jun del ofici!—assentat al costat meu, feya una pila de ganyotas pera empassarse 'l plor, y després, en un palco, un editor—ja ho veus!—que s' aixugava 'ls ulls. No vull dir que era en Lopez, perque potser s' enfadaria.

»Home, tú ets com aquells poetas del temps de Godoy que s' entretenia á fer sonetos ab péu forsat. ¿Quí diable t' fa anar á buscar assumptos exótichs que t' donan tanta feyna de suprimir escenas, tréure personatjes, cambiar situacions, vestir nuditats, esborrar absurdos y crear caràcters, perque després vinga qualsevol amich á dir:—¿Psè! al cap de vall es un arreglo? Créume, un'altra vegada fesho tot y no tindrás tants mals de caps. Per supuesto, que si fas sortir un pare y un fill á las taulas, poden dir que ho has tret del sacrifici d' Isaach y si fas dir á un actor:—*Bona nit tingan*, ningú 'ls priva d' afirmar que Schiller ja ho havia fet dir á un dels seus personatjes; pero, noy, si haguessem d' escoltar á tot-hom no fariam may res. Y tú, convè que fassis, perque ho fas bè. Téns imaginació, tens sentiment y aquell calor comunicatiu que l' autor encomana al públich, quant posseheix la vocació artística. Observa y t' ompli-

rás lo cervell de fotografias. Després pensa, combina y cap al teatro falta gent. ¿Quí ho diu que 'l cas está en trobar arguments? Sens sortir de Barcelona, 'ls metjes y 'ls advocats poden donarte'n á cabassos. ¿Qué més drama que la vida real! ¿Ahont hi ha tragedias comparables ab las que 'ns conta la Historia? Y en fi, deixémos de caborias, lo més *humá* sempre es, y será lo més interessant. Es la ventatja que porta Valmiki á Homero. Tothom coneix l' *Infern* del Dant; mes tractantse del Cel, tothom s' estima més creure que anarho á veure. A l' home l' hi agrada sentir simpatias per los seus semblants, posarse al puesto del protagonista y gosar y sufrir ab ell.

»Vetaquí perque 'l tèn Sistachs va ferse popular desde 'l primer día: perque es un teixidor tant teixidor y tant recatalá *¡mal viatge 'l món dolent!* Ja 's véu que es fet tèn. Lo banquer petardista y la Adela, encara fan farúm del mal barnís del original. ¡Tórnahi á fer arreglos! La vella es deliciosa. Lo pintor pot ser abusa una mica del *argot* de taller.

»Y digas: ¿no sería possible refundir lo primer y 'l segon acte y ferne tot un? A mí 'm sembla l' exposició un poch lenta.

»Ja ho véus: t' has empenyat en que 't fes un judici crítich y ha sortit un grapat de trivialitats. Tú 'n tens la culpa; prentne la bona voluntat y fins al pròxim aplauso. Sobre tot, ¡res d' arreglos!

»Te felicita y t' abraça, ton amich

J. COROLEU.»

L' altra carta que 'ns creyém autorisats á publicar, fou dirigida expontaneament al autor del drama *¡Mal Pare!* l' endemá passat del estreno, per l' il·lustrat escriptor y eminent filòsof, un dels deixebles predilectes del inolvidable Dr. Llorens, D. Celestí Barallat y Falguera.

Diu aixís, literalment traduhida al catalá:

«Sr. D. Joseph Roca y Roca:

»Mon apreciat amich: Lo felicito pèl drama y en especial pèl personatge de Pep Sistachs. Tocant á aquest últim punt, la opinió es unánime, y jo per compte mèu afegeixo que va agradarme molt l' *artista*.

»Encare qu' en una sola audició es un tant difícil formar conceptes cabals, y encare que, per altra part, la crítica dramática no es lo mèu fort, ni molt menos, puch dirli que mon judici es en general més optimista que 'l dels periódichs qu' he llegit, y aixó que fan elogis merescuts de l' obra. No estich conforme jo en que 'ls caràcters sigan falsos, com s' ha dit: alguns podran ser més ó menos adequats á la escena catalana; podran ser tal vegada vagos ó poch desenvolupats; pero falsos, á mon modo de veure, no ho son, y tenen rasgos fundamentals que 'ls individualisan lo suficient per interessar al espectador.

»Voldria mon criteri que 'l final de la obra fòs més ràpit, ab lo qual l' advocat apareixeria més *humá* ab son amich qu' es la víctima.

»Mos elogis incondicionals al robust sentit moral que vibra en totes las escenas. Es necessari *¡mal viatge 'l món dolent!* que 's manifesti la moral en aqueixa forma, y no per medi de moixigaterias. Crech que 'ls perills de la escola de Sardou y las cruasas de Zola, quedan salvadas en lo drama de vosté, y en cambi surt de relleu lo mèrit del llenguatge naturalista que, especialment en algunas escenas, ha cridat l' atenció ab molta justícia.

»Puch assegurarli que l' inolvidable mestre del sentit comú—D. Francisco Xavier Llorens—tindría moltíssim gust en tractarse ab en Sistachs.

»Repetintli la felicitació, queda seu afectíssim

C. BARALLAT Y FALGUERA.

A UNA RASPA.

(SEGUIDILLAS.)

Resalada raspeta
bella y pitera,
la millor balladora
de la *Palmera*.

Escolta hermosa
lo favor que 't demano
qu' es poca cosa.

Quan tú vas á la plassa
ab tant salero,
que hasta 't dihen los *Xanxas*
por ti me muero.
Y tu ab finura
fas per pagá 'ls *requiebros*
una *postura*;

Quan ab la carnicera
posante á riure,
sols li compras déu onsas
en lloch de lliura,
y aixís sent *sisas*
arribas á comprarte
dugas camisas;

Quan á casa t' entornas
y prop mèu passa
ton gentil y hermós *talle*
que vè de plassa...
¡Tendra poncella!
¿no podrías donarme...
una costella?

J. LAMBERT.

LA PATTI.

»¡Quín teatro 'l *Teatro Principal* la nit del di-lluns!

De mitj en avall, ó siga fins al segon pis, la flor y nata de la elegancia, de la distinció y de la riquesa. Ningú, al veure aquell atapahiment de personas guarnidas y empolaynadas, hauria sospitat que á Barcelona estém atravessant una terrible crisi.

En cambi, de mitj en amunt, ó siga del ters pis inclussiu fins á las golfas, aquellas dos galerias semblavan duas gabias de fieras.

¡Y qu' esmolats van anarhi!

Jo ja ho veig, es una gran fruició alló de poder dir:—«¡La Patti! ¿Y qu' es la Patti? ¿Voléu que siga la reyna de las cantants? ¿Voléu tenirla per la *diva* més divina de totes las *divas*? Donchs jo l' he xiulada.

»¡Qué! Vos escandaliséu de que haja xiulat á una dona que fa vint anys qu' es l' assombro de tots los públichs del mon? Donchs lo que no ha fet lo mon enter, ho faig jo, que m' hi gastat tres pessetas per anar al quart pis, ó no me las hi gastadas, que molts son los cops que á fer lo que jo he fet s' hi va d' arrós.

»Sí, jo l' he xiulada: hi fet més, m' hi posat una trompeta de fira als llabis, y á lo millor d' un acort he tocat la trompeta: l' hi he cridat:—¡Al Buen Retiro!... Fins li he escarnit algunas notas... ¡Aixó á la Patti! ¡A la cantant de tres mil duros per funció!... ¡A la celebritat més gran entre totes las celebritats!... ¿Eh que soch valent?

»¡Y quin gust donava véurela sofocada, ab las llágrimas als ulls, nerviosa, incapás de dominarse, á la Patti, que 'l dematí estava instalada á la *Fonda de las Quatre Naciones* com una reyna, negantse á rebre á tothom que 's presentava á visitarla... Aixís l' ensenyarán á venir á Barcelona... ¡Ah! allá ahont soch jo, com més grans sigan las notabilitats, més grans han de ser també 'ls insults y las descortesias. Y 'ls tres mil duros que per sentirla

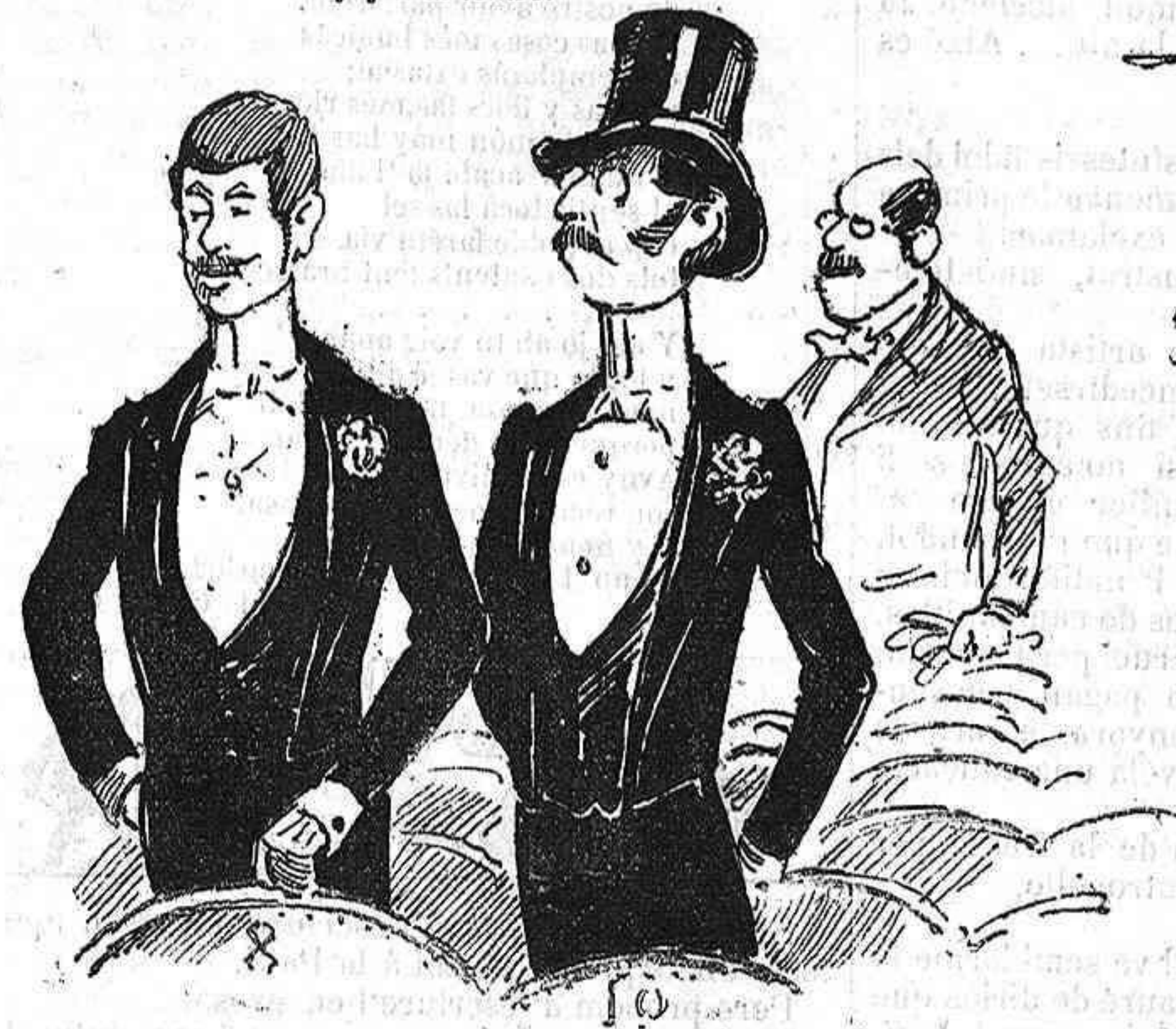

Ab sos brillants enlluherna,
ab la seva véu fascina:
la fama tè de sè' eterna
de aquesta diva divina.

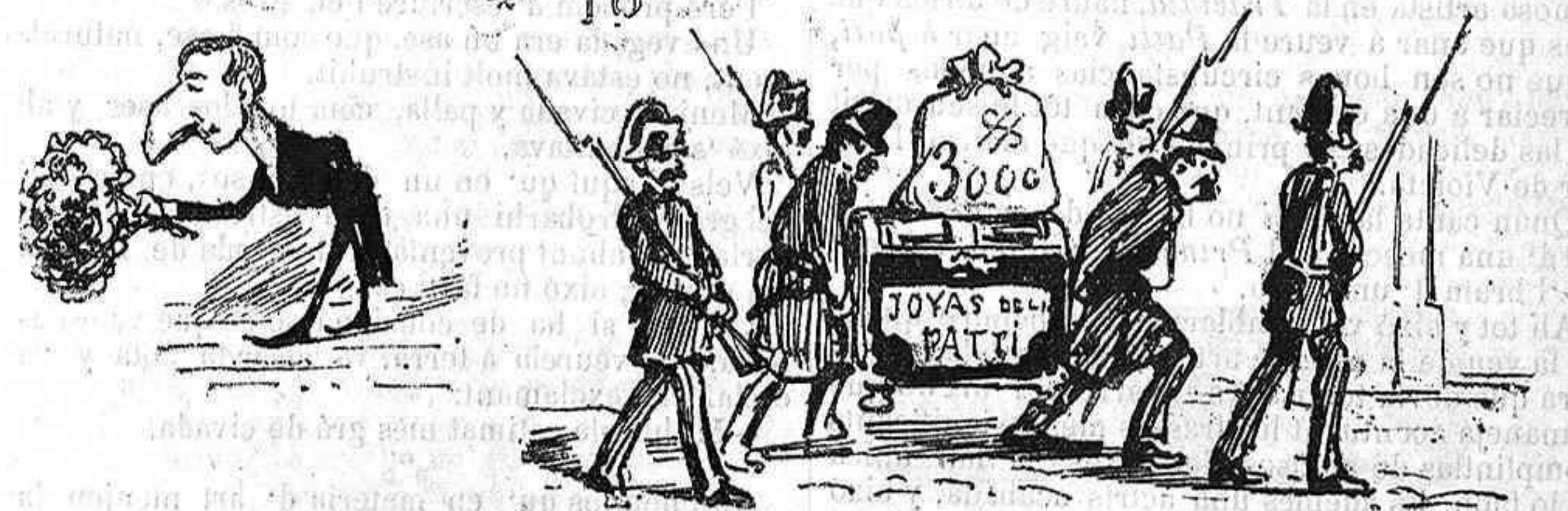
¡Y la manera que tè de jugá' al billar!... Qian
agafa 'l taco, igual que á l' escena: carambola,
pálos y á casa.

Al durli las joyas al teatro.

—Si no hi hagués tant gura
¡quina falconada!

Agga-lifa pura.

Al trasladarli las joyas y 'ls tres mil duros al Hotel.

Lo debut de la Patti.—Ab una mica més se declara l' estat de siti al Plá de las Comédias.

li donan aquests babaus dels palcos y de las butacas y que si á mí 'm dona la gana no la podran sentir, lo qu' es á la Patti, poch profit li farán.

»Miréula... ja surt... Va cuberta de joyas... Ja veuréu, que rellisqui... Aquí estich al aguayt... No puch ferli la trabeta ab la cama; pero li faig ab los ulls, ab l' alé, ab lo desitj, ab lo cor. Jo no hi vingut á recrearme sentintla, sinó ensorrantla... Ensenyantli las dents, mostrantli, no las mans que aplaudeixen, sinó las urpas qu' esgarrapan... enviantli corrents de *magnetisme negatiu*. . . ¡Que caygui... que caygui! ¡Xiiiiu!... Aquesta nota no es prou rodona... ¡Xiiiiu! Está molt afectada. Ja no farém res més de bó en tota la nit.... Aixó es lo que volia...»

Aquest soliloqui, que 'l crech síntessis fidel dels que dilluns van insultar impunement á la primera cantant del mon, me induheix á exclamar:

«¿Es aixó un públich, no ja ilustrat, sinó tolerable siquiera?»

»No y mil vegadas no. A una artista se l' escolta. Es lo menos que ha de concedirseli. Es necessari, quan menos escoltarla fins que termini l' acte. Quan ha caygut lo telò, si no agrada se li demostra xiulant, alborotant ó millor encare callant. Lo silenci es més expressiu que l' escándol. Lo silenci revela indiferencia, y l' indiferencia es una especie de asfíxia pels artistas de campanillas.

Interrompre 'l seu treball es cruel per l' artista; es un abús en perjudici dels que pagan per sentirlo; y quan l' artista es una senyora, á més de cruel y abusiú, es grosser y revela una educació inferior á la dels cafres.

Que se 'ns perdoni la duresa de la frasse, per quan la motiva la duresa de un atropello.

Y are si 'm preguntan qué tal va semblarme la famosa artista en la *Traviata*, hauré de dirlos que més que anar á veure la *Patti*, vaig anar á *patti*, y que no son bonas circumstancias aquellas per apreciar á una cantant, que cifra tot lo seu mérit en las delicadesas y primors ab que matisa 'l paper de Violeta.

Quan canta la *Patti* no hauria de sentirse ni 'l vold' una mosca, y al *Principal*, dilluns, se sentia 'l bram d' una fiera.

Ab tot y aixó va semblarme compendre que si bé la veu de la célebre artista ja no revela la frescura que devia tenir anys endarrera, l' art ab que la maneja accentuant las frasses més insignificants y omplintlas de matisos deliciosos, la fan única en lo mon. Es ademés una actrís acabada, y aixó vá sorprendre á molts que 's figuravan que la *Patti* era una garganta de rossinyol colocada dintre de un cos de gel.

Ahir havia de cantar *Lo Barber de Sevilla*.

Si la fiera 'ns ha deixat sentir-la, dirém ab tota lealtat lo que 'ns sembla.

Si, ni ab tot lo que s' ha reprobat la conducta dels alborotadors, volen desistir aquests de fer de las sévas, llavors haurém de dir á las notabilitats líricas:

Quan arribin á Barcelona, passin de llarch. Aquí no s' aplaudeixen sinó als artistas que cantan al *Bon Retiro* ¡Está clar! ¡Com que al *Retiro* l' entrada no costa més que dos ralets!.... Aixó, naturalment, desperta las simpatías de la cultura artística de Barcelona, que val dos ó tres quartos menos que una entrada al *Retiro*.

P. DEL O.

ANIVERSARI.

Te 'n recordas nena hermosa
d' aquell bonich jorn d' istiu,
quan vas dirme molt joyosa:
—Aném tots dos cap al riu
y 'ns jáurém sobre l' herbeta
acostats, bèn acostats,
contemplant l' aygua clareta
que del riu va per los prats,
y 'm dirás á cau d' orella
si ab mí 't casas qué farém;
y després ¡oh ditxa bella!
de nostre amor parlarém.
Quinas cosas més bonicas
contemplarás extasiat;
plantas y flors las més ricas
qu' en lo món may has trobat.
Y quan s' acabi ja 'l día
al sentir tocá las set
cap al poble farém vía
tots dos contents fent brasset?

Y allí jo ab tú vaig anar
y tot lo que vas fè allí,
nena hermosa, no ho vull dè
perque ja ho déus recordar.
Avuy es l' aniversari
son recort ¡que trist me posa!
¡Ay nena! fém una cosa:
¿si no 't fa res?... ¿vols tornarhi?

LLUÍS CASELLAS.

Si fos fabulista, podria escriure un gran apólech, ab lo que ha passat á la *Patti*.

Però probém d' escriure 'l en prosa.

Una vegada era un ase, que com á ase, naturalment, no estava molt instruït.

Menjava civada y palla, com tots los ases, y ab aixó 's contentava.

Vels 'hi aquí qu' en un dels pinsos, entre mitj del grà va trobarhi una cosa estranya: era una perla. ¿D' ahont provenia? Tal vegada de la dona del graner; aixó no fá 'l cas.

Lo que si ha de consignarse es que va escupirla, y al véurela á terra, va alsar la pota y va esclafarla, exclamant:

—M' hauria estimat més grà de civada.

Aprenéu los qu' en materia d' art menjeu la grana y la palla, sense protesta, y esclaféu las perlas ab las ferraduras.

Entre dos joves de l' ayga-lifa:

—Escolta, Arturo, suposo que per sentir á la *Patti* aquesta nit al teatro anirás de frac.

—¡Vaya! No faltava més. ¿Y tú?

—Jo no sé que fer. ¡Si duhent frac se sentís millor!...

—Aixó no t' ho puch assegurar; pero sí que si aném á la *derniere*, la *Patti* s' enamorarà de nosaltres y estarà mes inspirada.

L' aplaudit actor del teatro de *Novedats*, senyor Capdevila, ha terminat una pessa en un acte titulada *A mitj cami*.

No es aquesta la primera obra qu' escriu y representa ab aplauso del públich.

Lo Sr. Capdevila, actor y autor, sab tocar las campanas y anar á la professò.

De aquí en avant los serenos no podrán guardar las claus de las escaletas y obrir las portas als vehins, en los carrers ahont hi haja vigilants.

Los vigilants son los encarregats de aquest servey.

Es molt just que 's fassa aixó, deya un amich mèu, y jo me 'n alegro molt.

—Es que tens antipatia pèl sereno?

—Res d' aixó, sinó que á cert carrer ahont hi tinch una *beldat*, hi ha un vigilant que se sembla á Sant Pere, y cada nit, á altas horas, quan m' obra la porta de casa d' ella, m' ompla 'l cor de sentiment religiós.

—Ah, trutximán... Es á dir que pensas ab Sant Pere...

—Si noy, cada vegada que m' obra la porta... 'm sembla que m' obra la del cel.

Vejin fins á quin extrém hem arribat, que diu lo *Brusi*:

«Sembla que fá alguns días que 'ls raters se dedican á apoderarse de las mantas que cubreixen los caballs dels carruatjes.»

Sense que vulga justificar als que s' apoderan de lo que no 'ls pertany, després de tot me sembla qu' es molt trist que la societat estiga montada de manera qu' en temps de fret, los caballs tingan manta y 'ls homes no.

Hem rebut un elegant folleto en vers castellá, del nostre antich colaborador don Sebastiá Gomila, titulat *La fé de las madres*.

Es un poema del género Campoamor, escrit ab verdadera inspiració y notable soltura, plé de pensamientos bonichs y originalíssims y que, sense cap mena de vacilació, recomaném al lectors de LA ESQUELLA.

Lo llibre está bastant bèn presentat, val 4 rals y 's ven á can Lopez.

Vostés, per exemple fan un negoci, sense competencia de ningú y jo vinch y 'ls propono un benefici en lo ram qu' exerceixen.

¿Ho acceptarian? Jo crech que sí. La feyna y 'ls quartos se prenen sempre á mans besadas.

Donchs lo govern es distint de las personas. Per xó tal vegada es tant poch persona.

Calculin sinó.

Explota 'l govern espanyol lo ram dels teléfonos. Ningú pot valerse de aquest invent sense la seva intervenció; y sabentho aixís, l' empresari del *Teatro Principal* tractava de montar un servey telefónich, servint audicions de la Patti á domicili.

Va anarse 'n á trobar als encarregats del negoci y li van respondre:

—S' ha de formar expedient.

—¿N' hi ha per molt temps?

—Sempre passarán un parell de mesos.

—Pero, home, ¿qué no véu que aixó necessito tenirho arreglat dintre vuit dias?

—Impossible. Acudi á Madrid.

—Miri que pagaré lo que siga.

—Acudi á Madrid.

—Pero ¿es posible que 'l govern no s' interessi pèl s' u propi negoci?

—Acudi á Madrid.

Y no 'ls va poder treure de aquí, y 'l govern va deixar de percibir un ingrés regular.

Aixís son totas las cosas del govern.

Per últim l' eminent artista Sr. Luna ha cedit lo seu quadro *Spoliarium* á la Diputació de Barcelona, per la suma de quatre mil duros.

La nostra ciutat podrá enorgullirse de possehir aquesta joia incomparable de la pintura moderna.

¿No saben lo drama *Mal pare!*?

Donchs ja está imprès y á la venta.

Forma un tomo de 128 planas, está estamat á istil de llibre, en magnífich paper y bons tipos elzeverians.

Val 8 rals y 's ven á ca 'n Lopez.

Ha debutat al *Circo eqüestre* una companyia árabe.

Brincan com pussas y fan castells per l' istil dels Xiquets de Valls.

Se titulan los Benj Zoug-Zoug.

Però 'm sembla que farian més efecte si 's titulesen «Los xiquets del desert de Sahara.»

Segons la *Reinaxensa*, son molts los punts de montanya que de la moneda decimal, en lloch de dirne *perros*, com los madrilenys, ne diuen *sous* com los francesos.

Conseqüencia:

La montanya catalana 's troba més aprop de Fransa que de Madrid.

En un hostel:

—Miri, hostelera, deya un traginer: avuy he trobat á la sopa un cabell negre molt llarch.

L' hostelera ab molta flema:

—¿Quina culpa hi tinch jo, si la minyona de la cuina no es rössa!...

En un círcul de l' *ayga lifa*.

Arriba un jove que haventli fet lo barber un tall á la cara, hi portava un pedasset de tafetá inglés.

—Ola, li diu un company fent la rialleta: ¿has tingut un desafio?

—Sí, respon tranquilament lo jove de la cara tallada.

—¿Y ab qui t' has batut?

—Ab un fulano que pretenia que tú erats un imbécil.

Estava en capella un tunela que havia fet tres morts, y 'l capellá que l' assistia va dirli ab carinyo:

—Al home que 's troba en la trista situació de vosté, no se li nega res. ¿Tè algun desitj especial?

—Sí, senyor, va contestá 'l reo: ne tinch un; pero no me 'l concedirán.

—Mentres siga possible y realisable...

- Jo ho crech: figuris que depén de vosté.
 —Sent aixís... ¿Digui, qué vol?
 —Que m' ensenyi llatí.

Un poeta pobre y dolent va agafar á un company pèl seu compte, llegintli de un tirón tres ó quatre cents versos.

Era un dia de hivern: feya un fret que pelava y al quarto del poeta no hi havia més que un braser y encare apagat.

—¿Qué 't sembla aquesta obra? va preguntar lo poeta.

—¿Vols qué 't siga franch? Donchs escolta: si hi haguès més foch als tèus versos, ó més versos tèus al foch, no 'ns estaríam aquí dintre morint-nos de fret.

S' ha mort l' amo, y la casa s' ompla d' amichs, parents y coneguts.

La viuda va de una banda á l' altra plorant desconsolada.

—Vamos Layeta, li diu un íntim del que fou son marit. No 's desconsoli: ¿no véu que la cosa ja no t' remey?

—¿Qué vol que li diga! respon la viuda. Jo per la mèva part ja estaria tan fresca... ¿pero si avuy no plorava, qué diria la gent que vè al enterro?

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—*Es-que-lla-da.*
2. ID. 2.ª—*A-de-la.*
3. ANAGRAMA.—*Coca-Caco.*
4. ACENTÍGRAFO.—*Sino-Sinó.*
5. CONVERSA.—*Miquel,*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Brauli.*
7. TERS DE SÍLABAS. CAS TE LLA
TE RE SA
LLA SA MI
8. GEROFLÍFICH.—*A ses y ossos son bestias sense sé iguals.*

XARADAS.

I.

Ramon, prengui aquest *hu quart*
y digui á la Marianeta,
que l' envihi cap al tart,
ab un *prima* de á pesseta,
y al propi temps li dirá
que 'm porti l' *hu-dos-tercera*,
perque 'l *tot tres dos* s' espera
y al últim s' enfadará.

AGUILETA.

II.

Per treballar ab *dos-terça*
la *primera-segon* tè

una *tot* de bous qu' encanta
y ab *hu-tres* sols, los manté.

S. Ustr.

ANAGRAMA.

A ma neboda *Total*
li han dut los reys un didal
y n' está molt enfadada,
perque també li han portat
una *total* esquerdada
que *total* gens li ha agradat.

J. STARAMSA.

ACENTÍGRAFO.

A ma cosina *Total*
vaig trobá al carrer de *Tot*
y 'm va dí que 'l seu xicot
fa molt temps qu' está malalt.

S. U. S. T.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom de dona.
- 1 2 3 2 6 2 4 9.—Una cansó.
- 1 2 3 4 5 8 7.—Materia inflamant.
- 1 2 1 2 3 9.—Nom de dona.
- 8 8 9 6 9.—Lo que tenen los bens.
- 8 7 6 5.—Nom d' home.
- 3 4 5.—Fenómeno de la naturalesa.
- 5 4.—A tothom fa goig.
- 6.—Consonant.

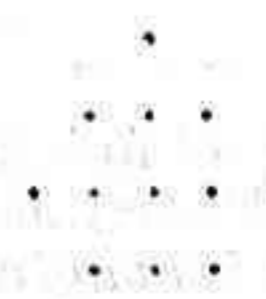
K. G. PENA.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula que significant monedas de poch valor, trayentli cada vegada una lletra diga: un nom de riera.—Segona: eyna de manyá.—Tercera: cosa contraria á la salut.—Quarta: membre del cos humá.—Quinta: consonant.

N. DE TAP D' AMPOLLA.

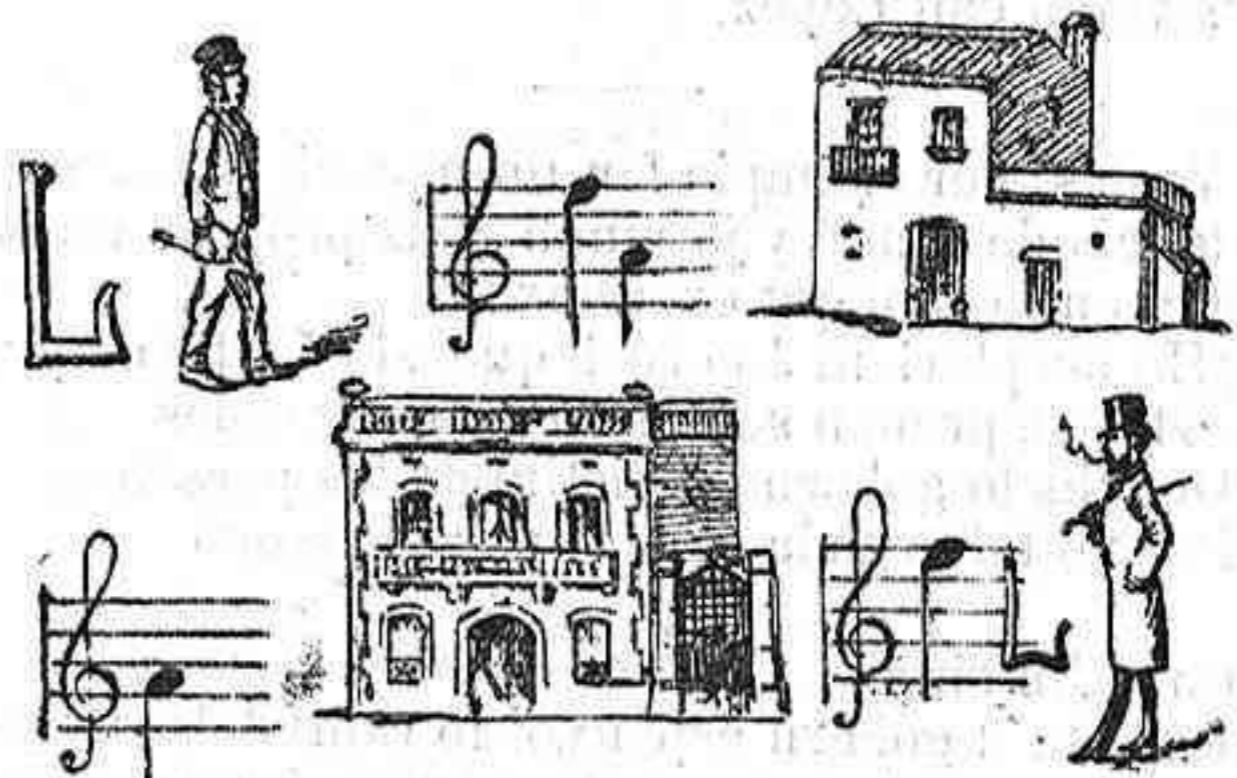
ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: un número.—Tercera: riu de Catalunya.—Quarta: meteoro atmosféric —Quinta: una vocal.

ANTONINO.

GEROGLÍFICH.

SOBRE LAS DONAS

POLÉMICA Á PROPÓSIT D' ELLAS

ENTRE

C. GUMÁ y FANTÁSTICH

Un elegantísim tomet de 32 planas en quart, imprés ab esmero sobre paper satinat superior.

Preu: DOS rals.

Se ven en la Llibreria Espanyola de Lopez, Rambla del Mitj, 20, principals llibrerías, kioscos y á casa 'ls corresponsals de LA CAMPANA y LA ESQUELLA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.